

Demati glasovi

Štev. 29.

Lienz, četrtek 6. decembra 1945

Leto 1.

TITOVİ REPUBLIKI SE OBETA VIHARNA BODOČNOST

"Salzburger Nachrichten" so dne 3. 12. 1945 objavile sledeči članek:

"Washington Evening Star" je priobčil članek o Titovi ljudski republiki, v katerem ugotavlja, da zunanjemu svetu sedaj ne gre za to, ali naj se zopet vzpostavi monarhija ali ne, ampak zato, ali ima ljudstvo v Jugoslaviji kot celota pravico prosto odločati o svoji usodi. Ljudstvo se danes nahaja v krempljih totalitarne diktature, kakršna ni nikjer na svetu jasneje izražena. Predlin med voilitvami, katere so bile sicer tehnično brezhibno izvedene, so ljudje tako strašili in terorizirali, da se nihče ni upal in tudi ni mogel voliti svojega kandidata. Navzlic koncentracijskim taboriščem, kljub ubijanju ljudi v množicah, se v Srbiji in Bosni nadaljuje oboroženi odpor. Naj bo kakorkoli: naj zahodne velesile uradno priznajo to izvršeno dejstvo ali ne, bodočnost ljudske republike bo vsekakor zelo viharna. "

PASTIRSKO PISMO JUGOSLOVAN. ŠKOFOV JE KOROŠKIM SLOVENCEM ODPRLO OČI

Socialistični tednik "Neue Zeit" je pod naslovom "Spor zaradi pastirskega pisma" prinesel 2. dec. dolg članek, v katerem pravi:

"V vrsti notranje - političnih problemov, ki danes vzbujajo javno življenje v današnji demokratični federativni Jugoslaviji, ima posebno važno mesto problem o ureditvi odnosov med cerkvijo in državo. Točneje rečeno: gre pravzaprav za stališče katoličanov do Osvoobodilne fronte. Katoličanov je približno 40% celotnega prebivalstva in v glavnem bivajo na Hrvaškem in v Sloveniji.

Velika vloga, katero ravno v teh dveh jugoslovanskih deželah igra zaradi cerkve, vezano prebivalstvo že od nekdaj v javnem življenju, daje temu problemu - obenem z gotovimi separatističnimi stremljenji, katere ni težko opaziti v slovenskih in hrvaških krogih, kakor tudi v boju za dosedaj še neodločeno obliko državne ustave, - pomen, ki občutno presega vprašanje samo.

Ta spor, ki brez dvoma zasleduje večje politične cilje, kakor pa le kulturni boj, je povzročilo pastirsko pismo, katerega so jugoslovanski škofje izdali 20. sept. 1945.

"Neue Zeit" nato obširno prinaša vsebino pastirskega pisma. Na koncu pa pravi:

"Ni ravno nezanimivo, da je ta boj med katoliško cerkvijo in jugoslovansko vlado učinkoval tudi zunaj državnih meja. Na Koroškem se je pojavilo pastirsko pismo v nemškem in slovenskem jeziku - razdelili so ga neznan ljudje. Njegova vsebina pa je posebno med prištaši jugoslovansko usmerjene Koroške Osvoobodilne fronte imela občutne posledice, katerih pomen niti danes še ne moremo oceniti."

Zanimivo je, da je ravno socialistični časopis prinesel

Predvsem nas veseli dejstvo, da je to pismo med koroškimi Slovenci tako učinkovito delovalo. Z dokazi in dejstvi jim je pokazalo, na čigavi strani je resnica. Udpile so se jim oči in upamo, da vedo sedaj, kaj je "Osvobodilna fronta."

Dejstva hočemo videti

Glasilo avstrijske ljudske stranke za Koroško "Volkszeitung", je 25. nov. 1945 objavilo radijski govor svojega predsednika Gruberja, ki je med drugim najprej obračunal s socialisti in njihovimi "brati" komunisti, nato pa je govoril o slovenski manjšini na Koroškem ter dejal:

"Naši slovenski manjšini moramo priznati vso enokopravnost njihovega jezika in njihovih kulturnih ustanov ter pravico, da živi kot narod. Marsikaj bomo morali popraviti, kar je bilo zamujeno ali celo pozabljeno, da niti ne govorim o zadoščenju za zločine napram tolikim slovenskim kmečkim družinam. K dobri avstrijski tradiciji spada tudi vzorna rešitev narodnostnega vprašanja. Ako bo na obeh straneh dobra volja, delati kot Avstrijci in Korošci, potem bomo spet lahko imeli trajen mir v deželi. Predvsem pa: s frazami in obljubami pa tega problema ne bomo rešili! Tukaj hočemo videti jasna dejstva!"

In sedaj smo radovedni, kdaj bomo imeli to srečo, da bomo videli ta dejstva.

Moskva odgovarja

Razni članki v britanskih časopisih so kritizirali obnašanje posameznih vojakov Rdeče armade. (Iz njih smo tudi mi par člankov ponatisnili.) Moskovski časopis "Rdeča zvezda" je priobčil odgovor na to.

Članek, ki nosi naslov "Ukazano obrekovanje" pravi: "Angleška konservativna časopisa "Daily Telegraph" in "Morning Post" sta se postavila na čelo umazane časopisne gonje proti Rdeči armadi. Kakor na ukaz nevidnega središča velikih angleških časopisov, so tudi Daily Mail, Daily Herald, Manchester Guardian, Times in celo londonski radijo zagnali velik vik in krik o grozodejstvih, ki so jih zagrešili Rdeče-armejci v Berlinu in drugih nemških mestih. Vpijejo, da so ruski vojaki stalno pijani, da napadajo Nemce v britanskem zasedbenem pasu, da ropajo, vlamljajo hiše, onečaščajo ženske, ugrabljajo otroke in da s silo odvažajo tehnične strokovnjake iz gotovih vzrokov.

K temu še pripomnimo, da so londonski dopisniki velikih ameriških časopisov prinesli to klevetniško genjo v ameriški tisk.

Ukazanih laži ni potrebno preklicevati. Samo izmišljena dejstva je mogoče preklicati, ne pa pravljic. Angleški časopisi pa se dobro premišljeno čuvajo navesti eno samo dejstvo, ugotoviti njen datum, imenovati eno samo pričo.

Te gnusne laži prihajajo od Hitlerjevih pristašev, ki upajo, da se bodo Britanci in Amerikanci končno le sprli z Rusijo in ji ne bodo prepustili Berlina. Da bi to dosegli, je hitlerjanska propaganda skušala očrniti moralni značaj Rdeče armade. Strašili so

zaveznikov s Sovjetskim strašilom."

To histerično vpitje pa je ostalo brez uspeha. Svetovni tisk jim ni verjel in se je branil širiti te nemške pravljice. Vele-sile so vidèle Rdečo armado v srcu premaganega nemškega fašizma. Stru-pena megla fašistične propagande se je razblinila, vsi svetovni časopi-si so navdušeno pisali o disciplini, omikanosti in plemenitih last-nostih Rdeče armade."

"Rdeča zvezda" se opira še na druge časopisne glasove. Na-vaja nek danski časopis, ki je v maju pisal, da so ruski vojaki zdravi, omikani ljudje, ki ljubijo čistost in red in da je pravo veselje imeti z njimi opravka. Nato še stavek iz ameriškega vojaškega časopi-sa "Stars and Stripes":

"Če poznamo nemške vojake, potem moramo reči, da so v primeri z njimi ruski vojaki pravo nasprotje." In "New York Post":

"Vsakdo bo priznal, da so se rdečearmejci v osvobojenih mestih obnašali zelo vljudno napram tamkajšnjim ženskam."

Rdeča zvezda pripominja dalje, da je v tem smislu pisal ves svetovni tisk in da so celo stari sovražniki sovjetskih nardov bili prisiljeni ustaviti svoje napade. S tem pa še ni rečeno, da so obrekovalci Sovjetske zveze vrgli puško v koruzo. Z besedami: "Boji-jo se, da bi s svojimi klevetami izdali, da so tajni fašisti." -za-ključuje Rdeča zvezda svojo polemiko."

NAJVEČJA NESREČA. 28. nov. je na zborovanju konservativnih poslan-cev govoril bivši min. preds. Winston Churchill. Dejal je med drugim: "Zaradi položaja, v ka-terem se nahaja naša država po svoji zmagi, si moramo vztrajno prizadevati, da ohranimo veliči-no britanskega imena. Izid voli-tev je ena n a j v e o c j i h n e s r e č , ki je zadela našo domovino v vsej njeni zgodovini!" - Churchill je nadaljeval: "Ne vidim vzroka, da ne bi konservat-ivci vodili države tudi iz seda-njega "neumnega propadanja in znot v domačih zadevah", tako, kakor so jo vodili skozi veliko vojno viхро." Svoj govor je za-ključil s sledečimi besedami: "Z žalostjo, toda brez strahu, predvidevam, da bo v naslednjih letih prišlo v naši državi do načelnih preprirov."

IZGUBILI SO BITKO. "Izgubili smo volilno bitko", piše glasilo av-strijske komunistične stranke "Volkswille", "kljub temu da smo se borili, da bi pokazali Avstriji pot iz nezdrave pretek-losti. Naš največji sovražnik je nerazumevanje mase. Z umnih ravn-anjem pa bomo tega sovražnika premagali in bomo prepričali av-

strijski narod o pravilnosti in po-trebi politike, ki smo jo mi pred-lagali. Malo nas je, toda resnica in odločna volja nas boste vodili - do končne zmage." - Izgubili so eno bitko, izgubili bodo tudi dru-go in tretjo, ker narodi sedaj vedo, kakšna je ta "pravilna pot" komuniz-ma. Tudi avstrijski narod so izučili, da še sami ne vedo, kdaj. To je izid volitev jasno pokazal.

TAJNO OROŽJE PROTI PODMORNICAM.

Ameriška požarica je razkrila po-datke o novem tajnem orožju proti podmornicam, ki ga imenujejo "Jež" in ki je zamenjalo globinsko bombo. To orožje smatrajo kot eno najbolj učinkovitih nadvodnih orožij, ki so jih uporabljali med vojno proti nemškim podmornicam. - Na kljunu ladje je pripravljena ploščad, na kateri je 24 granat na raketni po-gon. Ploščad je izdelana tako, da ostane vedno vodoravna, tudi kadar se ladja močno nagiblje. Ob česu napada spustijo vseh 24 granat proti mestu, kjer dozdevajo da je podmornica. V nasprotju z globin-sko bombo, te granate eksplodirajo samo, kadar dosežejo cilj, tako, da je gotovo, da je bil cilj zadet, kadar se zasliši eksplozija. "Ježa" so najprej uporabili Angleži, leta 1942 so ga prevzeli Amerikanci.

RUSIJA SE PROTIVI... Moskvska "Pravda" je objavila članek v katerem zavzema stališče napram Bevinemu predlogu o ustanovitvi svetovnega parlamenta. "Mnogo se je že pisalo o zdravilu, ki naj bi ščitilo svet pred nevarnostjo vojne in atomske bombe," piše Pravda in to naj bi bil nek svetovni parlament ali svet, ki bi ga narodi izvolili. Da bi pa to mogli uresničiti, bi morali nekateri narodi odpovedati se svoji neodvisnosti. "Kas neozdravljiv realizem pa nam pravi, da bi se s tem gotovo pojavil tudi predlog o spremembi Karlevo združenih narodov, ki naj omeji samostojnost glavnih članov te organizacije, t.j. velesil."

NEUE ZEIT PONATISNUJE ČLANEK IZ "DOMAČIH GLASOV". V članku o pastirskem pismu jugosl. škofov piše "Neue Zeit" tudi to: "Taboriščem v Avstriji, kamor so pribezali Titovi politični nasprotniki, je nujno škofovsko pastirsko pismo došlo. Grodošel povod za oster napad na Titov režim. Taboriščni list "Domači glasovi" z dne 15. nov. je zavzel ostro stališče proti članku ljubljanskega odvetnika dr. Ivana Stanovnika v Slov. poročevalcu." Isto objavlja "Neue Zeit" naš članek skoraj v celoti.

AMERIKA NAJ NE PRIZNA ROMUNSKO IN BOLGARSKE VLADE. - Marc E. Bridger, vodni amer. opazovalec na Balkanu je poslal amer. ministru pismo, v katerem je govoril o svojem 6-tedenskem potovanju po Balkanu. V tem pismu se Bridger zavzema za to, da USA prizna priznanje bolgarske in romunske vlade, ker ne predstavljata nesničnega zastopstva ljudske mase.

AMERIKA NESTRPNOST. "Volkszeitung" je 25. nov. objavil pismo nekakega čitatelja, ki se pritožuje na nekim govornikom kom. demokr. stranke, ki je ostro napadal za govornike verskega poudarka in Cerkve. Čitatelj sprašuje, če more katoličan v mirno vestjo voliti to stranko? "Volkszeitung" pa odgovarja, da to vprašanje takole: Vemo, da je razlog za stranko med volilnim bojem

bokasala največjo versko nestrpnost. Če sme katoličan voliti to stranko? To mora vsak katoličan sam vedeti, kakšno stališče naj zavzame do tistega, ki žali njegovo versko prepričanje.

KOMUNISTI PROTI TRUMANU. Generalni tajnik angl.kom. stranke Harry Pollitt je imel predvčerajšnjim govor, v katerem je zahteval, naj bi se takoj sestala Attlee in Stalin. Obžaloval je Trumanovo stališče, čes da sestanek treh ni več potreben in je nadaljeval: "Delavsko vlado bodo sedaj napadli kot še nikoli prej, v parlamentu in zunaj njega, z vprašanji in zahtevami, naj se da pobudo za sklicanje sestanka treh. Če pa bi to Truman odklonil, tedaj pa je nujen sestanek dveh in sicer med Attleejem in Stalinom." Z ozirom na Trumanovo stališče, ki zahteva revizijo potsdamskega sporazuma, je Pollitt dejal: "Stališče preds. Trumana more povzročiti samo zopetno vzpostavitev nemške gospodarske moči in kapitalističnega monopola z vsem bojnim potencialom ter ohranitev japonskega imperializma."

KRENNERJA ODPELJALI PARTIZANI? - Prišla je vest, da je OZNA v Vidnu (Udine) ugrabila g. Franca Krennerja, bivšega poveljnika S.D. in ga odpeljala s seboj.

ITALIJA SPET SAMA NADZORUJE SVOJE MEJE. - Švicarski radijo je objavil vest, da so zavezniške oblasti predale nadzorstvo nad italijanskimi mejami italijanskim oblastem. Zaradi tega bodo tudi italijanski konzulati v tujini spet začeli izdajati vizume za potovanja preko meje.

MADZARSKA NE BO POSILJALA VEČ SVOJIH PROIZVODOV RDEČI ARMADI. - Dopisnik beograjske agencije Tanjug je objavil vest, da je predsednik nadzorstvene komisije maršal Vorosilov izdal na zahtevo madžarske vlade, ukaz naj prenehajo s pošiljanjem madžarskih proizvodov Rdeči armadi, razen v nekaterih slučajih.

NA ŠVEDSKEM SO ZAPRLI izumitelja Larssona, ker je prodal med vojno načrte šved. tajnega orožja Nemcem in zaveznikom. Larsson je poznal vsa nem. tajna orožja, tudi V 10, s katerim so hoteli uničiti amer. industrijo.